

Protokoll 5/2025

fört vid Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 24 april 2025 kl. 18:00-20:10,
Hägerstensåsens medborgarhus, Riksdalervägen 2

Ledamöter

Sara Grolander (MP) Ordförande
Johan Nilsson (M) 1:e vice ordförande
Max Otterman (S) 2:e vice ordförande
Eva Fagerhem (S)
Åsa Eriksson (S)
Elisabet Näslund (S)
Maria Ljuslin (V)
Anette Hellström (M)
Torbjörn Erbe (M)
Runar Finnman (SD)
Robin Nilsen (L)
Henrik Falk (C)
Kiyana Hakimi (S) ersätter Malte Sigemalm (S)

Ersättare

Pontus Thorén (S)
Carl Houston (S)
Lotta Vilde Wahl (V)
Karin Södergren (V)
Gunilla Lindgren (MP)
Alexandra Zadig (M)
Lea Leskinen (M)
Henrik Åkerlund (SD)
Shahin Soltan (C)
Lolita Lovén Johnsen (KD)

Övriga närvarande

Lee Orberson Stadsdelsdirektör
Camilla Höglund Nämndsekreterare
Yvonne Kakkola Avdelningschef
Veronica Östlin Avdelningschef §§6-32
Eva Alama Avdelningschef §§6-32
Liselott Hedman Avdelningschef §§6-32
Linda Palo Avdelningschef
Piero Cima Personalföreträdare §§6-32

Justerare

Sara Grolander (MP), Johan Nilsson (M)

Datum för justering

2025-04-28

Paragraf

§§1-32

Sekreterare

Camilla Höglund

§ 1**Val av justerare och dag för justering****Fastställande av dagordning**

Sara Grolander (MP) öppnade sammanträdet.

Sara Grolander (MP) och Johan Nilsson (M) utsågs att justera dagens protokoll. Justering sker 28 april 2025.

Dagordningen godkändes.

Mötet ajournerades klockan 18.04-19.10 för infonämnd med temat Presentation av historik, lagstiftning och våra verksamheter från avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt allmänhetens frågestund som började klockan 19.00.

§ 2

Borttagen på grund av sekretess

HÄ 2025/282

§ 3

Borttagen på grund av sekretess

HÄ 2025/283

§ 4

Borttagen på grund av sekretess

HÄ 2024/692

§ 5**Anmälan av sociala delegationens protokoll****Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger protokollen från sociala delegationen till handlingarna.

Ärendet

Anmälde protokoll från sammanträden i sociala delegationen daterade 27 mars, 10 och 22 april 2025.

§ 6**Inkomna medborgarförslag****Sammanställning med förslag om hantering**

HÄ 2025/196

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar medborgarförslag om park i Älvsjö, dnr HÄ 2025/195 till förvaltningen för beredning.
2. Nämnden uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om fritidsgård med disco, pingis och grillning, dnr HÄ 2025/194.
3. Nämnden uppdrar till förvaltningen att svara på medborgarförslag om badbryggor vid Hägerstenshamnen, dnr HÄ 2025/211.
4. Nämnden översänder medborgarförslag om att namnge plats i Liljeholmen till Anton Nilssons plats, dnr HÄ 2025/218 till stadsbyggnadsnämnden.
5. Nämnden översänder medborgarförslag om bänkar längs Hägerstensvägen, dnr HÄ 2025/242 till trafikinämnden.
6. Nämnden översänder medborgarförslag om gröna spårvagnsytor, dnr HÄ 2025/243 till trafikinämnden.

Sammanfattning av ärendet

Under perioden 1 mars till 4 april 2025 har sex medborgarförslag lämnats in till stadsdelsnämnden. Nämnden beslutar om förslagen ska beredas av förvaltningen eller hanteras på annat sätt, utifrån förslag från förvaltningen.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/196-13 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Inkomna medborgarförslag
- HÄ 2025/196-3 195 Medborgarförslag om park i Älvsjö
- HÄ 2025/196-4 194 Medborgarförslag Fritidsgård med disco, pingis och grillning

- HÄ 2025/196-6 211 Medborgarförslag om badbryggor vid Hägerstenshamnen
- HÄ 2025/196-10 243 Medborgarförslag Gröna spårvagnsytor
- HÄ 2025/196-11 218 Medborgarförslag om att namnge plats i Liljeholmen till Anton Nilssons plats
- HÄ 2025/196-8 242 Medborgarförslag om bänkar längs Hägerstenvägen
- HÄ 2025/196-14 §6 SDN 2025-04-24

§ 7**Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028**

HÄ 2025/190

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner underlag för budget 2026 med inriktning för 2027 och 2028 med tillhörande bilagor.
2. Nämnden överlämnar förslaget till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden har i underlaget redovisat en övergripande och sammanfattande analys av verksamhetens utveckling de kommande åren. Underlaget beskriver trender, utvecklingstendenser, lagförslag, strukturella frågor och demografiska förändringar, effekterna av dessa samt eventuella åtgärder.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

- "1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. Att uppdra åt förvaltningen att återkomma med ett underlag för flerårig budgetplanering baserat på Moderaternas budgetreservation i Kommunfullmäktige,
3. Samt därutöver anföra följande.

Moderaterna vill se en flerårsbudget som utgår från vår reservation i Kommunfullmäktige. Vidare vill vi se tydliga och konkreta förslag till strategiska prioriteringar inom respektive ämnesområde. Inom de flesta ämnesområden i underlag är redogörelse och analys bra beskrivet, om än med mycket upprepningar om de socioekonomiska förutsättningarna, alltmedan de strategiska prioriteringarna är antingen för oprecisa eller för allmänt hållna alternativt inte utgör en tillräcklig insats och åtgärd utifrån den redogörelse och analys som lämnats.

Moderaterna anser att underlaget på ett tydligt och skarpt sätt ska visa hur stadsdelen avser att åtgärda de problem och utmaningar som lyfts fram vilket vi saknar i nuläget."

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

- "1. Sverigedemokraterna yrkar avslag till förvaltningens förslag till beslut.
2. Sverigedemokraterna yrkar på att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till stadsdelsnämnden med ett underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2025.

3. Därutöver vill vi anföra följande:

Ett underlag för budget som sträcker med en flerårsplan, har inkommit till nämnden baserat på den nuvarande majoritetens styre. Sverigedemokraterna ser att det delvis finns goda intentioner från förvaltningen utifrån de verksamhetsområden som uppmärksammas.

Bland aktuella verksamhetsområden vill Sverigedemokraterna specifikt lyfta fram problemen inom äldreomsorgen som avser behovet av att attrahera personal med god kompetens samt adekvat kunskaper i det svenska språket. Vi ser att det är oroväckande av att andelen äldre ökar som tenderar att drabbas av psykisk ohälsa,

hemlöshet samt våldsutsatthet och anser att det är av stor betydelse att förvaltningen föreslår adekvata insatser hos denna målgrupp.

Vi vill även lyfta det fortsatta problemen inom förskoleverksamheten som finns med att rekrytera personal med rätt utbildning och kompetens samt eftersatta kunskaper i svenska språket vilket är problematiskt."

Handlingar i ärendet

- Hä 2025/190-5 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 Hägersten-Älvsjö
- Hä 2025/190-2 Bilaga 1a Klimatinvesteringar 2026-2028
- Hä 2025/190-1 Bilaga 1b Klimatinvesteringar 2026-2028
- Hä 2025/190-3 Bilaga 2b Klimatanpassning-investeringar 2026-2028
- Hä 2025/190-4 Bilaga 2a Klimatanpassning-investeringar 2026-2028
- Hä 2025/190-6 §7 SDN 2025-04-24

§ 8**Regional boendeplan för äldre 2026 med utblick mot 2050**

HÄ 2025/118

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner underlaget till den stadsövergripande boendeplanen för regionen västra söderort.

Sammanfattning av ärendet

Skärholmen och Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltningar har enligt uppdrag från äldreförvaltningen reviderat den gemensamma äldreboendeplanen för region västra söderort. I tjänsteutlåtandet benämns region västra söderort som regionen. Förvaltningarnas samlade bedömning är att utbudet av vård- och omsorgsboende kan tillgodose behovet under de närmaste åren. På sikt behövs fler platser i vård- och omsorgsboende och seniorboenden i regionen.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) med instämmande av Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) och Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut,

Att därutöver anföra.

Behovet av fler boenden för äldre kommer vara stort de kommande 25 åren. Beroende på hur man räknar, kommer stadsdelens ökande

befolkning att generera ett behov av många fler bostäder för äldre än vad som planeras eller ens föreslås att planeras. Oavsett vilken typ av bostäder som kommer att efterfrågas, är det ett problem att utbyggnadstakten är för låg.

Vi vill att det tas ett ordentligt grepp runt frågan redan nu, och konstaterar samtidigt att staden själv inte behöver vara ensam aktör i att tillföra fler bostäder för äldre. Det finns flera privata aktörer som kan bistå med både byggande och drift av servicehuslägenheter, vård- och omsorgsboenden samt seniorbostäder. Staden behöver ta fram en samlad utbyggnadsplan ihop med näringslivet hur antalet bostäder ska kunna matcha ökad efterfrågan framöver.

I ärendet görs ett kort konstaterande om seniorbostäder att *'Det är angeläget med en fortsatt utveckling av seniorbostäder, i olika upplåtelseformer, som ett led i att senarelägga behovet av äldreomsorg. Boendeplanen ska beakta efterfrågan samt behov av seniorbostäder utifrån den demografiska utvecklingen.'*

Detta tror vi kan vara en mycket viktig nyckel till att lösa den framtida efterfrågan. I takt med att andelen äldre i Stockholm ökar, samtidigt som många barnfamiljer har behov av större boenden, behövs det få fart på flyttkedjor. Ett flertal äldre bor i stora boenden, t.ex. villor, radhus och större lägenheter. De äldre drar sig för att flytta av flera skäl. En anledning är att det saknas bra och trevliga alternativ till seniorbostäder. Med detta avses i första hand privata bostäder (hyres- eller bostadsrätter) men med en profil och miljö som tilltalar och förenklar vardagen för seniorer. Genom att lösa behovet av seniorbostäder kommer det då bli mer rörlighet på bostadsmarknaden avseende större bostäder, vilket kan underlätta för exempelvis barnfamiljer.

Men framförallt kommer bra och efterfrågade boenden för äldre att underlätta kommunens vård och omsorg om de äldre. Ju längre de äldre kan bo kvar i egna hem är stadens kostnad för hemtjänst mindre än om de behöver flytta till exempelvis servicehus. Om många seniorer samlas i samma boende underlättas hemtjänstinsatserna än mer. Dessutom främjas sociala aktiviteter och risken för ensamhet och depression minskar.

Den typ av boenden vi ser ett behov av är inte sådana som kommunen bygger själv. De boenden vi syftar på kan innehålla pool, restaurang, medelhavsträdgård, bilpool, gym, gästlägenheter etc. Det finns massor med aktörer på fastighetsmarknaden som kan bygga bostäder för seniorer om de bara får en markanvisning i staden. På så sätt har staden varken investerings- eller driftskostnader, efterfrågan på vård- och omsorgsboenden samt servicehuslägenheter minskar, och kostnaderna för hemtjänst och

äldreomsorg effektiviseras.

Flera andra kommuner runt om i Sverige har redan räknat på och insett potentialen och nyttan av flera olika sorters seniorbostäder, gärna sådana där kommunens egen investering minimeras men kommunens nytta maximeras. Vi vet att det finns många aktörer som står på kö att få bygga i Stockholm men som hittills inte fått någon markanvisning av Exploateringsnämnden. Stockholm behöver ta ett grepp om dessa frågor och tänka vidare än vad man gör i den nuvarande boendeplaneringen för äldre."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/118-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Regional boendeplan för äldre 2026 med utblick mot 2050 Västra söderort
- HÄ 2025/118-3 Regional boendeplan för äldre Västra söderort 2026 med utblick mot 2050
- HÄ 2025/118-2 Pensionärsrådets synpunkter på regionala boendeplan för äldre 2026
- HÄ 2025/118-4 §8 SDN 2025-04-24

§ 9**Inköp av beredskapsfordon/specialfordon till stadsmiljöenheten****Avsteg från stadens fordonsstrategi om miljöbilar**

HÄ 2025/203

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner att avdelningen för samhälle och service köper in ett så kallat specialfordon som inte uppfyller stadens fordonsstrategi för miljöbilar. Specialfordonet som drivs med HVO100 är en lätt lastbil med öppet flak som även kan nyttjas som beredskapsfordon.
2. Nämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att avropa specialfordonet genom befintligt ramavtal.

Sammanfattning av ärendet

Inför övergången till egen regiverksamhet för parkskötsel i stadsdelsområdet behöver förvaltningen upphandla flera olika parkfordon. Bland annat behövs en lätt lastbil med flak för renhållning. Den föreslagna flakbilen finns som elbil, men förvaltningen behöver ett parkfordon som även fungerar som beredskapsbil i händelse av reducerad tillgång på elektricitet. Av den anledning föreslås en motordriven flakbil som drivs med det förnybara drivmedlet HVO100.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/203-1 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Inköp av beredskapsfordon/specialfordon till stadsmiljöenheten
- HÄ 2025/203-2 §9 SDN 2025-04-24

§ 10**Ny gruppbostad i Midsommarkransen för personer med funktionsnedsättning enligt SoL****Inriktingsärende**

HÄ 2025/222

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner inriktingsärendet för inhyrning av en gruppbostad enligt socialtjänstlagen (SoL) på fastigheten Violen 8 i Midsommarkransen, med en uppskattad hyreskostnad på cirka 2,9 miljoner kronor per år.

Sammanfattning av ärendet

I stadens boendeplan 2024-2034 noteras en betydande brist på bostäder för personer med funktionsnedsättningar enligt SoL och behovet förväntas öka. Socialförvaltningen planerar att beställa en ny gruppbostad på fastigheten Violen 8, som ska hyras av stadsdelsförvaltningen. Boendet är en gruppbostad med 12 lägenheter och gemensamhetsytor med en total yta på 723 kvadratmeter. Hyresvärden Balder beräknar tillträde till gruppboistaden kvartal tre år 2026. Den totala årshyran för gruppboistaden är cirka 2,9 miljoner kronor. Nettohyreskostnaden för gruppboistaden uppgår år 4 till cirka 295 kronor per lägenhet per dygn.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/222-1 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Ny gruppbostad Inriktingsärende
- HÄ 2025/222-2 §10 SDN 2025-04-24

§ 11**Förlängning av avtal för Älvsjögårdens restaurang**

HÄ 2022/757

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner att avtalet med ISS Facility Services AB, organisationsnummer 556410-3280 gällande driften av restaurangen vid Älvsjögården samt leverans av kost till Älvsjögårdens vård- och omsorgsboende förlängs från den 1 november 2025 till 31 oktober 2026.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser beslut om förlängning av avtalet med den nuvarande driftentreprenaden ISS Facility Services AB för driften av Älvsjögårdens restaurang samt leverans av kost till Älvsjögårdens vård- och omsorgsboende. Avtalsuppföljning mellan parterna genomförs två gånger per år. Vid senaste avtalsuppföljningen, 2 april 2025, framgick det att avtalskraven uppfylls på ett tillfredsställande sätt av leverantören. Älvsjögårdens vård- och omsorgsboende samt Älvsjö servicehus följer löpande upp och återkopplar till restaurangchef på ISS. Förvaltningen föreslår förlängning av avtalet med ett år från den 1 november 2025 till 31 oktober 2026.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2022/757-9 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Förlängning av avtal för drift av Älvsjögårdens restaurang
- HÄ 2022/757-8 Bilaga - Protokoll från avtalsuppföljning med Facility Services AB för restaurangdrift Älvsjögården 2025-04-02
- HÄ 2022/757-7 Bilaga - Protokoll från avtalsuppföljning med Facility Services AB för restaurangdrift Älvsjögården 2024-10-14
- HÄ 2022/757-10 §11 SDN 2025-04-24

§ 12**Hantering av medborgarförslag som genomförs när investeringsbudget finns****Svar på skrivelse från (M)**

HÄ 2024/763

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Moderaterna.

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse önskar Johan Nilsson m.fl. (M) ett förtydligande av förvaltningens hantering av medborgarförslag där det har beslutats att förslaget ska genomföras när investeringsbudget finns. Förvaltningen har en dokumentation över platser, ytor och funktioner som är i behov av upprustning. Medborgarförslag förs in i dokumentationen. Inför kommande års budgetplanering utgår förvaltningen från förslagen när prioriteringar görs.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2024/763-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Hantering av medborgarförslag som genomförs när investeringsbudget finns
- HÄ 2024/763-1 Medborgarförslag som planeras att verkställas "när utrymme ges" - skrivelse från (M)
- HÄ 2024/763-3 §12 SDN 2025-04-24

§ 13**Stockholms stads program för barns rätt till kultur****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/42

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stockholms stads program för barns rätt till kultur ska ge alla barn och ungdomar goda möjligheter att upptäcka, uppleva och skapa många olika sorters kulturuttryck. Programmet har tre mål som konkretiserar stadens ambition för barns rätt till kultur i förskolan och skolan, på fritiden och i den nära stadsmiljön. Förvaltningen är positiv till förslaget och särskilt till den höjda ambitionsnivån och dess stärkta barnrättsperspektiv. Synpunkter lämnas framförallt för genomförandeorganisationen samt önskemål om förtydligande kring arbetet med barnkonsekvens- och barnrättsanalyser.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L) och Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Att delvis yrka bifall till förvaltningens förslag till beslut.

2. Därutöver anföras följande:

Det är glädjande att det tas fram ett program för barn och ungas rätt till kultur och att det uppmärksammas att staden behöver inkludera underrepresenterade grupper så som pojkar samt barn och unga med funktionsnedsättning.

För att nå ut till barn och unga med funktionsnedsättning samt deras vårdnadshavare kan staden med fördel samarbeta med funktionsrättsrörelsen samt stadens habiliteringscenter.

Vi vill även lyfta vikten av att alla barn i större utsträckning nås av Kulanpremien som är ett bidrag som kan betalas ut till enskilda kulturaktiviteter vilket gör att barn och ungdomar får ta del av olika aktiviteter till ett reducerat pris och för att nå ut med det, behöver mer riktade insatser göras för att nå barn och unga som går i fristående förskolor och skolor.

Kulturskolan har ett rikt utbud och möjlighet att nå många barn och unga. För att ytterligare tillgängliggöra utbudet föreslår vi att Kulturskolan i högre grad förlägger sin verksamhet i direkt anslutning till skoldagen. På så sätt minskar ojämlikheten i barns olika hemförutsättningar och fler barn och unga ges möjlighet att delta i kulturaktiviteter oavsett om deras vårdnadshavare har tid och möjlighet att vara delaktiga eller inte.

För att även göra stadens parklekar mer inkluderande även för barn med funktionsnedsättning vill vi att den fysiska tillgängligheten ses över samt att samtlig personal utbildas inom NPF."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/42-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Barns rätt till kultur
- HÄ 2025/42-1 Remissbrev - Stockholms stads program för barns rätt till kultur
- HÄ 2025/42-1.1 Remissunderlag 2 - Stockholms stads program för barns rätt till kultur
- HÄ 2025/42-1.2 Remissunderlag 3 - Barnkonsekvensanalys i arbetet med Stockholms stads program för barns rätt till kultur
- HÄ 2025/42-1.3 Remissunderlag 1 - Stockholms stads program för barns rätt till kultur
- HÄ 2025/42-4.2 §13 SDN 2025-04-24

§ 14**Program för barnhälsa i Stockholms stad****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/143

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Program för barnhälsa i Stockholms stad innehåller övergripande mål att minska skillnader i stadens barns livsvillkor och skapa hållbara förutsättningar för att främja barns fysiska, psykiska och sociala utveckling. Programmet har tre strategiska inriktningsområden som tillsammans med fem fokusområden ska vägleda stadens arbete med barnhälsa. Förvaltningen välkomnar en stadsövergripande satsning på området barnhälsa och ställer sig positiv till framtagandet av program för barnhälsa. Förvaltningen anser dock att programmet är väldigt omfattande avseende såväl form som innehåll. Behov finns av översyn av delar av programmets språkliga formuleringar och önskvärt vore att komprimera vissa texter och på så sätt öka programmets tydlighet.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L) och Runar Finnman (SD) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Henrik Falk (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag på remissen.

2. Att i övrigt anföra följande:

Centerpartiet välkomnar det nya 'Program för barnhälsa' som ett steg mot att skapa en bättre uppväxtmiljö för alla stadens barn, oavsett deras postnummer. Vi ser positivt på programmets ambition att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet inom förskolan. Dock utger programmet sig för att vara mer än det egentligen är eftersom fokus är den kommunala förskolans uppdrag. Ett namnbyte kan därför vara lämpligt. Även om andra aktörer och förvaltningar nämns är det inte det primära syftet att vara ett heltäckande program för barnhälsa. I allt för liten utsträckning berörs också regionens arbete med barns hälso- och sjukvård samt det utvecklingsbehov som finns med regionen vad gäller barns hälsa och trygghet.

För att ytterligare förstärka programmets intentioner vill Centerpartiet lyfta fram tre centrala områden där vi ser ytterbehov av kompletterande insatser: möjlighet till anonym orosanmälan för skol- och förskolepersonal, tidigt och likvärdigt stöd för barn med autism i förskolan samt behov av kartläggning för att stoppa att barn utsätts för våld i hemmet.

Socialförvaltningen lyfter själv fram orosanmälningar och att mer kan göras där. Centerpartiet vill gå ännu längre. Eftersom hot och våld mot förskole- (och skol-) personal tyvärr förekommer, är det avgörande att skapa trygga förutsättningar för personal att fullfölja sitt ansvar att anmäla oro för barns välbefinnande. Centerpartiet vill därför möjliggöra för personal inom förskola och skola att göra orosanmälningar anonymt. Detta skulle skydda personalen från potentiella repressalier och säkerställa att barn som lever under svåra förhållanden får den hjälp de behöver. Redan idag kan skolhuvudmän vidta åtgärder för att öka tryggheten och benägenheten att anmäla, såsom att erbjuda samtalsstöd, säkerhetsåtgärder till personalen och att rektorer kan bistå vid anmälningar. Vi uppmanar till att dessa möjligheter används fullt ut i väntan på en lagändring.

Det andra området vi vill se mer inom är området barn med autism. För att barn med autism ska kunna lära sig att kommunicera, bli självständiga och bättre förberedda för skolan och samhället i stort kan mångsidiga intensiva beteendeinsatser vara helt avgörande enligt Socialstyrelsen. Arbetssättet rekommenderas att ges till små

barn, helst före fem års ålder, och bygger på ett samarbete mellan habiliteringen, förskolan och barnets vårdnadshavare.

Därför tycker vi att Stockholms stad ska upprätta en gemensam rutin med regionen gällande förskolebarn med autism, med syfte att tydliggöra ansvarsfördelning och möjliggöra samsyn mellan kommunens förskolor och regionens habilitering. Samtidigt måste man säkerställa att förskolebarn med autismdiagnos får samordnade och likvärdiga insatser baserat på socialstyrelsens rekommendationer och att det kan behållas vid övergång till grundskola.

Det tredje området vi vill lyfta innebär en breddning av programmet, som gör att dess namn bättre motsvarar innehållet, och det är behovet av att Stockholm behöver kartlägga och ta fram en handlingsplan för att stoppa att barn utsätts för våld i hemmet. Våld mot barn kan inte i någon omfattning accepteras, och det är svårt att tänka sig något viktigare för barns hälsa än att förebygga och stoppa våld som förekommer i hemmet."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/143-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Program för barnhälsa
- HÄ 2025/143-1 Remissbrev - Program för barnhälsa i Stockholms stad
- HÄ 2025/143-1.1 Remissunderlag 1 - Program för barnhälsa i Stockholms stad
- HÄ 2025/143-1.2 Remissunderlag 2 - Program för barnhälsa i Stockholms stad
- HÄ 2025/143-4.2 §14 SDN 2025-04-24

§ 15**Reviderade riktlinjer för handläggning av försöks-,
tränings- och Bostad Först-lägenheter****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/125

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner
förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till
kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av
försöks-, tränings- och Bostad först-lägenheter. Förvaltningen
ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann
att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/125-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Riktlinjer för handläggning av tränings-, försöks- och Bostad först-lägenheter
- HÄ 2025/125-1 Remissbrev - Riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter
- HÄ 2025/125-1.1 Remissunderlag 1 - Riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter
- HÄ 2025/125-1.2 Remissunderlag 2 - Riktlinjer för handläggning av försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter
- HÄ 2025/125-4.2 §15 SDN 2025-04-24

§ 16**Tillhandahållande av insatser utan individuell
behovsprövning i samband med ny socialtjänstlag****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/178

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

En ny socialtjänstlag föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Förslagen i propositionen ”En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter” (prop. 2024/25:89) syftar bland annat till att socialtjänsten ska kunna arbeta mer förebyggande och vara lätt tillgänglig. I propositionen föreslås att socialnämnden ska erbjuda insatser i form av rådgivning, omsorg, vård, stöd och annan hjälp till enskilda som behöver det. Förvaltningen ställer sig sammantaget positiv till förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/178-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Tillhandahållande av insatser utan individuell behovsprövning
- HÄ 2025/178-1 Remissbrev - Tillhandahållande av insatser utan individuell behovsprövning i samband med ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/178-1.1 Remissunderlag 1 - Tillhandahållande av insatser utan individuell behovsprövning i samband med ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/178-1.2 Remissunderlag 2 - Tillhandahållande av insatser utan individuell behovsprövning i samband med ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/178-4.2 §16 SDN 2025-04-24

§ 17**Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag (socialnämnden)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/204

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I slutbetänkandet Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) föreslås en ny socialtjänstlag. I propositionen En förebyggande socialtjänstlag - för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89) föreslås att den nya socialtjänstlagen ska träda i kraft den 1 juli 2025. Förutsatt att riksdagen fattar beslut om ny lag enligt prop. 2024/25:89 kommer den nya socialtjänstlagen innebära en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter. Förvaltningen ställer sig sammantaget positiv till förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/204-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Socialtjänstens tillhandahållande av insatser
- HÄ 2025/204-1 Remissbrev - Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/204-1.1 Remissunderlag 1 - Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/204-1.2 Remissunderlag 2 - Bilaga - Insatsbilaga
- HÄ 2025/204-4.2 §17 SDN 2025-04-24

§ 18**Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag (äldrenämnden)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/205

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I slutbetänkandet Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) föreslås en ny socialtjänstlag. I propositionen En förebyggande socialtjänstlag - för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (prop. 2024/25:89) föreslås att den nya socialtjänstlagen ska träda i kraft den 1 juli 2025. Förutsatt att riksdagen fattar beslut om ny lag enligt prop. 2024/25:89 kommer den nya socialtjänstlagen innebära en rad förändringar för stadens socialtjänstverksamheter.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/205-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Socialtjänstens tillhandahållande av insatser
- HÄ 2025/205-1 Remissbrev - Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag, KS
- HÄ 2025/205-1.2 Remissunderlag 1 - Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag
- HÄ 2025/205-1.3 Remissunderlag 2 - Bilaga - Insatser som Stockholms stads socialtjänst ger utan individuell behovsprövning
- HÄ 2025/205-4.2 §18 SDN 2025-04-24

§ 19**Revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/158

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter. Kommunstyrelsen har tagit fram ett reviderat förslag på nytt program anpassat efter lagändring som infördes 2024. Syftet med programmet är att förbättra kontroll och uppföljning av verksamheter där det förekommer privata utförare samt att stärka allmänhetens insyn i offentligt finansierad verksamhet. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget av de reviderade riktlinjerna.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Henrik Falk (C) anmälde ett särskilt uttalande.

"Centerpartiet står bakom vikten av att kommunens medel används effektivt och att kvaliteten i verksamhet som finansieras av skattemedel är hög – oavsett om den utförs av staden eller av privata aktörer. Vi delar också ambitionen om en god uppföljning och transparens för att säkerställa detta. Men vi ser med oro på hur det föreslagna programmet riskerar att leda till en alltför snäv detaljstyrning av externa aktörers förehavanden.

Det är bra att externa aktörer som bedriver verksamhet inom kommunens områden förväntas anpassa sig till kommunala mål, styrdokument och processer. Exempelvis att privata utförare ska bedriva verksamhet enligt kommunens integrerade ledningssystem (ILS), följa detaljerade uppföljningsmodeller inom exempelvis

äldreomsorgen, och omfattas av samtliga styrdokument – inklusive miljöprogram, trygghetsprogram, tillgänglighetsprogram och Agenda 2030. Men det framgår också att allt från personalens villkor till detaljer om ägarförhållanden och ekonomi inkluderas i programmet. Att påverka personalpolitiken hos andra utförare liknar svepskäl från majoriteten för att minska valfriheten för stockholmarna. Självklart ska kvaliteten vara hög, arbetsrätten och lagstiftningen följas men att Stockholms stad ska lägga sig i externa utförares personalpolitik är inte rimligt.

Vi menar att detta riskerar att skapa både en omfattande byråkratisk börda för framför allt små och medelstora aktörer, som kan få svårt att möta kraven utan betydande administrativa resurser. Det snedvrider i praktiken även konkurrensen till förmån för större utförare och kan leda till att färre aktörer kan bedriva verksamhet – särskilt sådana med idéburen profil. I förlängningen riskerar det att leda till en sämre välfärdsservice för stockholmarna.

Centerpartiet vill se en förvaltning som fokuserar på kvalitet – inte processer. Vårt mål är att staden ska både vara en professionell utförare och beställare, med skarpa uppföljningar av kvalitet och resultat, snarare än att driva detaljreglering av hur varje verksamhet ska organiseras. De krav som ställs i avtal ska vara relevanta och proportionerliga utifrån verksamhetens art och omfattning.

Slutligen anser vi att det inte är praktiskt möjligt att i ett och samma styrdokument utforma detaljerade mål och riktlinjer för samtliga verksamhetsområden där det förekommer privata utförare av kommunala angelägenheter. Det är stora skillnader på privata utförare i äldrenämndens verksamheter och förskolenämnden. Vi ser därför att det riskerar att bli många, och olika, byråkratiska processer mellan stadens olika områden."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/158-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Revidering av program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- HÄ 2025/158-1 Remissbrev - Program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- HÄ 2025/158-1.1 Remissunderlag 1 - program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- HÄ 2025/158-1.2 Remissunderlag 2 - program med mål och riktlinjer för utförare av kommunala angelägenheter
- HÄ 2025/158-4.2 §19 SDN 2025-04-24

§ 20**Revidering av program för inköp****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/156

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget till program för inköp för yttrande är i linje med kommunfullmäktiges inriktningsmål. Programmet har även reviderats med utgångspunkt i olika händelser i omvärlden, såsom ett förändrat säkerhetsläge, klimatförändringar och behov av resurseffektivitet, samt behov av uppföljning och kontroll. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget av de reviderade riktlinjerna.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Henrik Falk (C) anmälde ett särskilt uttalande.

"Stockholm stads reviderade program för inköp betonar vikten av att motverka välfärdsbrott genom att säkerställa att endast seriösa leverantörer anlitas och att samarbeta mellan stadens nämnder och bolag för att följa upp avtal och minimera riskerna för arbetslivskriminalitet och oseriösa verksamheter. Detta är ett bra steg, men mer krävs.

Ett samordnat arbete mot brottslighet behöver utvecklas för att hantera aktörer som systematiskt utnyttjar upphandlingar. Genom att intensifiera samarbetet mellan myndigheter kan vi säkerställa att offentliga resurser inte hamnar i fel händer.

I vår motion om att ta Otto till Stockholm föreslår vi att Stockholm inspireras av Botkyrkas OTTO-team, där myndigheter samarbetar för att stoppa oseriösa aktörer. Genom att förbättra samarbetet mellan förvaltningar, socialtjänst, polis och räddningstjänst kan vi både stoppa brottslig verksamhet och ge stöd till de som drabbas av

människohandel och arbetskraftsexploatering.

För att effektivt bekämpa organiserad brottslighet måste vi stoppa de ekonomiska flödena till kriminella nätverk. Genom att arbeta proaktivt i upphandlings- och inköpsprocessen kan vi minska risken att skattepengar hamnar i fel händer. Vi ser också att uppföljningen av leverantörer behöver skärpas. Offentliga medel ska användas för att bygga ett tryggare samhälle, inte för att finansiera brottslig verksamhet."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/156-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Program för inköp remissvar
- HÄ 2025/156-1 Remissbrev - Revidering av program för inköp
- HÄ 2025/156-1.1 Remissunderlag 1 - Revidering av program för inköp
- HÄ 2025/156-1.2 Remissunderlag 2 - Revidering av program för inköp
- HÄ 2025/156-4.2 §20 SDN 2025-04-24

§ 21**Trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2025/2026
(T26)****Yttrande till kommunstyrelsen**

HÄ 2025/219

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Hägersten-Älvsjö är en av de snabbast växande stadsdelarna i Stockholm stad och det är därmed viktigt att kollektivtrafiken stärks i takt med att vår stadsdel växer. Det glädjer oss därför att det inte föreslås några ytterligare neddragningar av kollektivtrafiken i vårt område under kommande år. Vi önskar att man så snabbt som möjligt återgår till den nivå av kollektivtrafik man hade innan tidigare års neddragningar.

En stark och välutbyggd kollektivtrafik är avgörande för att vi ska klara våra högt ställda klimatmål samtidigt som det är en viktig förutsättning för att få vardagen att fungera inte minst i socioekonomiskt svagare områden.

Stadsdelsnämnden har tidigare i olika omgångar påtalat betydelsen av buss 153 för stadsdelen. Sedan hösten 2023 har SL avvecklat denna busslinje. Buss 153 var ett smidigt sätt att pendla från vår stadsdel till Fridhemsplan på morgonen och tillbaka hem på kvällen. Bussen fyllde en viktig funktion för jobbpendlare och var ett komplement till den spårburna kollektivtrafiken. Vi anser att linje 153 ska återinföras.

Buss 142, samt del av linje 144 (mellan Älvsjö station och Gullmarsplan) är redan nu drabbad av stor trängsel, turtätheten bör utökas för att möta behovet av de många boende, inte minst äldre och barnfamiljer, som använder sig av bussen. Linje 142 Telefonplan-Älvsjö station är en viktig transportgren genom Solberga och bussarna är ofta fullsatta under rusningstrafik det är till och med så att bussarna ibland avstår från att stanna och ta upp nya passagerare därför att det är fullt ombord. Trots flera års påpekanden från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har ingen förbättring skett.

Buss 707 med koppling Fruängen-Skärholmen-Tumba fick minskad

turtäthet under 2023 till 30-mintrafik. Detta skapar en mer otillgänglig kollektivtrafik i ett redan kollektivtrafiksnålt läge. Vi anser att turtätheten bör återgå till de nivåer som rådde 2022. Även turtätheten på linje 133 har försämrats, att denna linje trafikerar med 30-minuterstrafik på exempelvis helger är en stor brist. Detta är mycket olyckligt då det är det enda kollektiva färdmedlet för boende och besökare i Ekensberg.

Vi ser också negativa konsekvenser av nedläggningen av röda linjens insatståg. Insatstågen bör återinföras då de syftar till att minska trängseln.

Sammanfattningsvis, om vi vill ha en stark kollektivtrafik och minska bilresandet, behöver kollektivtrafiken i Hägersten-Älvsjö stärkas till de nivåer som rådde för ett par år sedan.

Sammanfattning av ärendet

Region Stockholms årliga översyn av kollektivtrafikens struktur och turtäthet innehåller inga förslag till neddragningar för 2025/2026 inom de delar som berör Hägersten-Älvsjö stadsdelsområde. Vissa mindre förstärkningar planeras inom trafiken på tunnelbanans röda linje. Förvaltningen är positiv till det, men vill lyfta fram att även insatstågen på röda linjen och turtätheten på områdets bussar behöver återställas, när nu antalet resenärer snart är uppe på samma nivåer som före pandemin.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S), Maria Ljuslin (V), Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L), Henrik Falk (C) och Runar Finnman (SD) lade fram ett gemensamt förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden fann att nämnden beslutat enligt det gemensamma förslaget från samtliga partier i stadsdelsnämnden.

Ersättaryttrande

Lolita Lovén Johnsen (KD) instämde med sitt ersättaryttrande i det gemensamma förslaget till beslut.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/219-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande SL-trafiken 2026
- HÄ 2025/219-1 Remissbrev - Trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2025/2026 (T26)
- HÄ 2025/219-1.1 Remissunderlag - Trafikförändringar i SL- och WÅAB-trafiken 2025/2026 (T26)
- HÄ 2025/219-4.2 §21 SDN 2025-04-24

§ 22**Program för Södertäljevägen, Liljeholmen****Svar till stadsbyggnadskontoret**

HÄ 2025/137

Beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.
2. Nämnden anför därutöver följande.

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för ett välskrivet svar. Vi välkomnar utvecklingen av området kring Södertäljevägen och anser att den föreslagna planen skulle medföra många positiva värden till området.

Vi menar dock att planen i dagsläget inte i tillräcklig utsträckning säkerställer barns rätt till en god uppväxtmiljö med tillgång till ytor för rörelse och lek. En stad som planeras utifrån barnen är en bättre stad för alla. De föreslagna förskolornas gårdar behöver öka för att nå Boverkets riktlinjer på 30 kvm per barn. Friliggande förskolebyggnader är att föredra i första hand, och i de fall där förskolor planeras i bottenvåning till flerfamiljshus måste tillräcklig gårdsyta säkerställas. I det förslag som nu ligger är förskolegårdarna för små och når inte upp till den kvalitet som vi vill att förskolor i Stockholm stad ska erbjuda.

Sammanfattning av ärendet

Programmet syftar till att utveckla Södertäljevägen till ett urbant och tryggt stadsrum med nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och mötesplatser. Förvaltningen anser att förslaget kan skapa stadskvaliteter med nya trygga miljöer av ett idag storskaligt trafikrum som utgör en kraftig barriär. Exploateringen behöver dock balanseras för att inte mörka och otrivsamma gatumiljöer istället ska öka otryggheten. Syftet med ett program är att det ska följas av detaljplaner, och här lyfter förvaltningen behovet av att ytterligare studera föreslagna förskolors miljöer, att se över möjligheten till ytterligare parkytor och att begränsa intrånget i den ekologiskt viktiga naturmarken vid Hägerstensvägen.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L) och Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Henrik Falk (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förslaget från (MP), (S) och (V).

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M), Robin Nilsen (L) och Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.

2. Att därutöver anföra.

Det är i grunden bra att Stockholm växer och att fler områden i Stockholm kan utvecklas till att bli trevligare och grönnare. Projektet Södertäljevägen är ett bra exempel på att exploatera och utveckla mark som redan på ett eller annat sätt är ianspråktagen. Detta, istället för de rödgröna partiernas iver att bygga sönder stadens sista grönområden, är ett välkommet sätt att utveckla staden på och tillföra fler efterlängtade bostäder.

Ett stort problem vi ser i ärendet är lösningarna för trafiken. Samtidigt som intentionen att göra om en trafikled som Södertäljeleden till stadsgata kan tyckas god innebär det också del problem och svårigheter. Allt som allt riskerar projektet bli en björntjänst för både klimatet och stadsplaneringen. Det handlar om allt ifrån luftkvalitet, buller och dagvattenhantering till hur den befintliga trafiken skulle omdirigeras. Trafikfrågorna är långt ifrån lösta i föreliggande förslag, och innan projektet utvecklas mer måste det finnas tillförlitliga och realistiska lösningar på hur trafiken till och från Stockholms innerstad ska fungera.

Södertäljevägen utgör idag en av de viktigaste in- och utvägarna för gods- och boendetrafik från Södermalm och hela Stockholms innerstad. Att då göra om Södertäljevägen till en stadsgata, utan alternativa transportvägar ut och in ur staden medför stora problem för framkomligheten.

Moderaterna menar att förslaget till planprogram för Södertäljevägen understryker behovet av att genomfartstrafiken till och från Stockholms innerstad minskar. Därför behöver Stockholms ringled byggas klart med Östlig förbindelse."

Reservation

Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/137-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Program för Södertäljevägen
- HÄ 2025/137-2 Samrådsbrev - Program för Södertäljevägen
- HÄ 2025/137-1 Programhandling- Program för Södertäljevägen
- HÄ 2025/137-5 §22 SDN 2025-04-24

§ 23**Förslag till detaljplan för Mälarhöjden 1:1 invid
Slättgårdsvägen****Svar till stadsbyggnadskontoret**

HÄ 2025/225

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen består av fem hus med ca 65 lägenheter uppdelade i två kvarter vid Slättgårdsvägen i Mälarhöjden. Husen föreslås bli fem våningar höga, med de två översta våningarna indragna. Projektet innehåller även en trottoar på den västra sidan av vägen. Förvaltningen är positiv till att området kompletteras med lägenheter, men är tveksam till placeringen i naturområdet Branterna som har påtagliga naturvärden. Förvaltningen redovisar bland annat synpunkter på kvarterens anslutning till omgivande naturmark, förvaltningens möjlighet att genomföra långsiktig skötsel med artskyddsåtgärder, samt föreslagna skyfallsåtgärder.

Förslag till beslut

Sara Grolander (MP), Max Otterman m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Johan Nilsson m.fl. (M) med instämmande av Henrik Falk (C) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Robin Nilsen (L) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Runar Finnman (SD) lade fram ett förslag och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Reservation

Johan Nilsson m.fl. (M) och Henrik Falk (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Att avslå stadsbyggnadskontorets förslag till detaljplan,

Att uttala att naturområdet 'Branterna' ska lämnas orört utan någon som helst exploatering,

Att därutöver anföra.

Moderaterna har ända sedan markanvisningen i Exploateringsnämnden varit motståndare till den föreslagna exploateringen. Redan 2023 uttalade vi att projektet, förutom en mycket expansiv förtätning inom ett befintligt villaområde, även påverkar de stora naturvärdena på platsen.

I stort sett hela området ingår även som skyddsvärd trädmiljö utpekad av Länsstyrelsen i Stockholms län. Ett antal fridlysta och rödlistade arter har identifierats i området och området innehåller även ett stort antal särskilt skyddsvärda träd. Därtill är befintliga markförhållanden, med betydande höjdskillnader och berg, komplicerade och medför risker av såväl ekonomisk som praktisk genomförandekaraktär.

En exploatering på platsen skulle med största sannolikhet också medföra stora olägenheter för närboende i form av buller från både sprängningar och lastbilar, och att barnen får en otrygg väg till skolan under överskådlig tid. En byggnation på Slättgårdsvägen skulle även medföra att den trafik som går där idag leds in på små villagator, vilket givetvis också negativt påverkar barnens möjlighet till trygg lek utanför sina hem.

Det ursprungliga förslaget från Exploateringskontoret var att göra en markanvisning för ungefär 200 bostäder. Efter intern förhandling mellan de rödgröna majoritetspartierna skrev Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet att *'Branterna är en viktig livsmiljö för över trettio rödlistade arter, minst tolv fridlysta, samt för många skyddsvärda träd, däribland ädellövträd'* men beslutade i samma andetag att ändå tillåta exploatering av ungefär halva det först utpekade området. Detta beslut är för oss mycket anmärkningsvärt. Att ändå exploatera en del av området innebär fortfarande att spridningsvägar klipps av och att byggarbete samt färdigställd exploatering i allt väsentligt påverkar djur och natur inom 'Branterna'. Det enda rätta är att avslå förslaget till Exploatering, vilket Moderaterna konsekvent yrkat på i både Exploaterings-

respektive Stadsbyggnadsnämnden sedan det första beslutet togs vintern 2023."

Reservation

Robin Nilsen (L) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"Liberalerna i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd yrkar att:

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsbyggnadskontoret som svar på remissen.

2. Nämnden rekommenderar stadsbyggnadsnämnden att återremittera ärendet med följande motivering:

Bakgrunden till vårt yrkande är det nyligen genomförda samrådsmötet den 10 april, där omfattande kritik framfördes från boende, sakägare och engagerade medborgargrupper, såsom Parkbackens vänner. Mötet visade tydligt att det finns ett flertal brister i det aktuella planförslaget som ännu inte är tillräckligt utredda. Bland annat uppmärksammades:

- **Otydligheter kring miljö- och naturvärden:** Det framkom att viktiga habitat för skyddsvärda arter som mindre hackspett och dvärgpipistrell riskerar att förstöras. Skyddsåtgärder är inte tillräckligt definierade.
- **Otillräckliga svar om klimat- och miljöpåverkan:** Boende har efterfrågat tydligare konsekvensbeskrivningar, särskilt vad gäller skyfall, erosion och fragmentering av naturområden.
- **Trafiksäkerhet och buller:** Byggprojektet ligger i direkt anslutning till Mälarhöjdens skola med över 1200 elever. Riskerna med sprängningar, tung trafik och buller under byggtiden har inte hanterats tillfredsställande.
- **Bristande dialog och samråd:** Det finns ett utbrett missnöje kring hur mötet och samrådsprocessen genomförts, där flera upplever att deras synpunkter inte tagits på allvar.

Mot denna bakgrund anser vi att planförslaget behöver revideras och kompletteras innan det kan gå vidare till granskning och beslut. En återremiss är nödvändig för att säkerställa att planprocessen sker med nödvändig kvalitet, transparens och respekt för de berördas rättigheter och livsmiljö.

Vi föreslår därför att stadsdelsnämnden formellt hemställer till stadsbyggnadsnämnden att återremittera ärendet i syfte att fördjupa utredningarna, förbättra dialogen med medborgarna och omarbete delar av planförslaget."

Reservation

Runar Finnman (SD) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

"1. Sverigedemokraterna yrkar på att stadsdelsnämnden godkänner vårt yttrande som svar på remissen.

2. Därutöver vill vi anföra följande:

Detta ärende behandlades vid Stadsbyggnadsnämnden sammanträde i mars 2023 för beslut men bordlades vilket visar på den starka opinion mot bygget som de boende i närområdet rest. Ärendet togs upp igen vid stadsbyggnadsnämndens möte i april 2023 och majoriteten presenterade då ett nytt förslag som var ganska snarlikt det som berörd förvaltning föreslog men där vissa byggnader minskat i storlek och vissa tagits bort från planen.

Sverigedemokraterna röstade emot och uttalade att byggnation ska passa in och reflektera områdets befintliga identitet, snarare än att förändra det till förmån för något annat. Det har vidare framgått tydligt att det är många lokalboende och oroade medborgare som engagerat sig i frågan för att stoppa det som de anser vara en försämring av området. Vi anser att nybyggnation inte ska påtvingas motvilliga medborgare. Lokal förankring och möjligheter att på demokratiskt vis kunna påverka sitt närområde bör uppvärderas vid överväganden som dessa."

Förslag till beslut om tilläggsförslag

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram ett tilläggsförslag om att bifalla uttalandet att naturområdet "Branterna" ska lämnas orört utan någon som helst exploatering, och föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom det.

Ordförande Sara Grolander (MP) föreslog att nämnden skulle avslå tilläggsförslaget från Moderaterna.

Ordföranden förklarade överläggningen avslutad.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat att avslå tilläggsförslaget från Moderaterna.

Omröstning

Omröstning begärdes och verkställdes. Följande ordning för omröstning godkändes: Ja-röst för att avslå tilläggsförslaget från Moderaterna och nej-röst för att bifalla tilläggsförslaget från Moderaterna.

Sara Grolander (MP), Max Otterman (S), Eva Fagerhem (S), Åsa Eriksson (S), Elisabet Näslund (S), tjänstgörande ersättare Kiyana Hakimi (S), Maria Ljuslin (V) och Robin Nilsen (L) röstade ja. Johan Nilsson (M), Anette Hellström (M), Torbjörn Erbe (M), Runar Finnman (SD) och Henrik Falk (C) röstade nej.

Nämnden röstade med 8 ja-röster mot 5 nej-röster.

Ordföranden fann att nämnden beslutat att avslå tilläggsförslaget från Moderaterna.

Reservation

Johan Nilsson m.fl (M), Henrik Falk (C) och Runar Finnman (SD) reserverade sig till förmån till tilläggsförslaget.

"Att uttala att naturområdet 'Branterna' ska lämnas orört utan någon som helst exploatering."

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/225-4 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Slättgårdsvägen Mälarhöjden
- HÄ 2025/225-1 Samrådsbrev - Förslag till detaljplan för Mälarhöjden
- HÄ 2025/225-2 Planbeskrivning - Förslag till detaljplan för Mälarhöjden
- HÄ 2025/225-3 Plankarta - Förslag till detaljplan för Mälarhöjden
- HÄ 2025/225-5 §23 SDN 2025-04-24

§ 24**Samråd om förslag till biotopskyddsområde Vinterviken****Anmälan av svar till stadsbyggnadskontoret**

HÄ 2025/180

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har bjudit in till samråd om förslag till inrättande av biotopskyddsområde i Vinterviken. Förvaltningen anser att förslaget till beslut om biotopskyddsområde är välskrivet och ställer sig positiva till att Vinterviken inrättas som biotopskyddsområde i enlighet med förslaget.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/180-3 (Godkänd - R 2) Tjänsteutlåtande Samråd om förslag till biotopskyddsområde Vinterviken
- HÄ 2025/180-2 Samrådsbrev myndigheter
- HÄ 2025/180-1 Förslag till beslut för biotopskyddsområde Vinterviken inklusive bilagor
- HÄ 2025/180-4 §24 SDN 2025-04-24

§ 25**Protokoll från Hägersten-Älvsjö och Skärholmens
stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor**

HÄ 2025/6

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av protokollet från Hägersten-Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/6-8 Protokoll från Hägersten-Älvsjö och Skärholmens stadsdelsnämnds råd för funktionshinderfrågor 16 april 2025
- HÄ 2025/6-9 §25 SDN 2025-04-24

§ 26**Protokoll från pensionärsrådet**

HÄ 2025/5

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har tagit del av pensionärsrådets synpunkter och lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/5-7 Protokoll från pensionärsrådet 16 april 2025
- HÄ 2025/5-7.1 Bilaga till protokoll 2025-04-16 Synpunkter - Remiss inför trafikförändringar i SL- och WÅAB-
- HÄ 2025/5-8 §26 SDN 2025-04-24

§ 27**Protokoll från förvaltningsgruppen**

HÄ 2025/3

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger protokollet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/3-7 Protokoll från förvaltningsgruppen den 15 april 2025
- HÄ 2025/3-8 §27 SDN 2025-04-24

§ 28
Anmälan av månadsrapport
HÄ 2025/10**Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan av månadsrapporten för mars till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/10-3 Månadsrapport för mars 2025
- HÄ 2025/10-4 §28 SDN 2025-04-24

§ 29**Anmälan av delegationsbeslut**

HÄ 2025/7

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger sammanställningen av delegationsbeslut till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/7-7 Rapport över delegationsbeslut
- HÄ 2025/7-7.1 Bilaga Beslut om arrangörsstöd 2025
- HÄ 2025/7-8 §29 SDN 2025-04-24

§ 30**Anmälan av besvarade medborgarförslag****Beslut**

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Sammanfattning

Anmälde svar på medborgarförslag om busslinje mellan Älvsjö och Flemingsberg, daterat 3 april 2025. Dnr HÄ 2025/110
Nämndbeslut från 20 mars 2025.

§ 31**Anmälan av rapporter och diarieförda ärenden**

HÄ 2025/8

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd lägger anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- HÄ 2025/8-11 Rapport över diarieförda ärenden för perioden 1 till 31 mars 2025
- HÄ 2025/8-10 Förteckning över inkomna rapporter till nämnden
- HÄ 2025/8-12 §31 SDN 2025-04-24

**§ 32
Nämndens frågor****Skrivelse om stadsdelsnämndens samverkan enligt IOP
(Ideellt idéburet partnerskap)**

Johan Nilsson m.fl. (M) lade fram en skrivelse om stadsdelsnämndens samverkan enligt IOP och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/325.

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om Frihet att välja - även på äldre dagar

Robin Nilsen (L) lade fram en skrivelse om Frihet att välja - även på äldre dagar och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/326.

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Skrivelse om Frihet från utanförskap i Älvsjö

Robin Nilsen (L) lade fram en skrivelse om Frihet från utanförskap i Älvsjö och föreslog att nämnden skulle lämna den till förvaltningen för beredning. Dnr HÄ 2025/327.

Beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.
